

Asia: VN/5969/2019

Selvitys ei-kaupallisen sijaissynnytysjärjestelyn sallimisesta

Taustaselvitys

Määritelmät

-

Tieteellinen tutkimustieto

-

Sijaissynnytys Suomessa

-

Sijaissynnytyksiä koskeva kansainvälinen lainsäädäntö

-

Kansallinen malli

Rinnasteiset sääntelymallit

-

Sijaissynnytysjärjestelyiden valvonta

-

Aiottuja vanhempia koskevat edellytykset

-

Sijaissynnyttäjää koskevat edellytykset

-

Muut hoidon edellytykset

-

Raskauden kulku ja lapsen syntymä

-

Korvaukset sijaissynnytysjärjestelyistä

-

Vanhemmuuden vahvistaminen ja jälkikäteinen tuki

-

Ehdotuksen vaikutukset

-

Muuta kansallisesta mallista

-

Muuta

Muuta lausuttavaa

Miessakit ry ei tässä vaiheessa ota kantaa ei-kaupallisen sijaissynnytysjärjestelyn sallimiseen. Selvitys itsessään on kattavasti ja asianmukaisesti laadittu ja toimii hyvänä perustana mahdolliselle lainsäädännölle.

Mikäli lainsäädäntövaiheeseen päädytään, näemme tärkeäksi huomioida prosessin osana seuraavaa:

- Asiaan liittyvä kansainvälinen vertailu osoittaa, että hyvään tarkoitukseen tähtäävä salliminen saattaa käytännössä osoittautua asiantilaa entisestään huonontavaksi (osa sallineista maista on päätyneet perumaan lakimuutoksen selvityksessään esiin nostetuista syistä). Näistä on tärkeä ottaa opiksi, ja sallimisen rajat tulee olla tarkkaan arvioidut ja selkeät.
- Oman biologisen lapsen saamisen ei edelleenkään tule olla subjektiivinen oikeus, jonka toteuttamisesta julkisen terveydenhuoltojärjestelmän tulisi vastata.
- Mikäli ei-kaupallinen sijaissynnytysjärjestely sallitaan, on lakimuutoksen osana varmistettava, että järjestelyyn liittyvät sopimukset on ennalta vahvistettu kaikkien osapuolten kesken. Sopimusten tulee olla sitovia, jolloin esimerkiksi lapsen juridinen vanhemmuus tulee kirjata tehtyjen sopimusten mukaisesti. Muutoksia tulee voida tehdä vain erityisen painavista syistä; esimerkiksi yksipuolinen, psyykkis- tai sosiaalisperustainen mielenmuutos ei sellaiseksi saisi riittää.
- Erityisesti sijaissynnyttäjää tulee ennen järjestelyyn ryhtymistä riittävästi tukea ymmärtämään valintansa vaikutukset. Tuen laadun varmistamiseksi on tärkeä olla määriteltynä ammatillinen ja ajantasainen kriteeristö, jonka tulee täytyä ennen asiassa etenemistä. Lisäksi on tärkeätä, että sijaissynnyttäjälle osoitetaan tarvittaessa psyykkistä tukea; on ymmärrettävää, että vasta lapsen kehittyminen itsen sisällä saattaa herättää vanhemmuustunteita, joita voi olla varsin vaikea käsitellä esimerkiksi suhteessa tehtyyn sopimukseen.

Timperi Tomi
Miessakit ry